

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินภายหลังการสร้างถนนสายใหม่

ชื่อผู้เขียน ชาญชัย สีห์ประเสริฐ

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

อาจารย์ ดร.สมชาย เดียวกุล	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์สงคราม เขาวนศิลป์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดัดดา รุ่งวิสัย	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินภายหลังการสร้างถนนสายใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพของชุมชน อันเป็นผลมาจากการสร้างถนนใหม่ และศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินภายหลังการสร้างถนนสายใหม่ตัดผ่านชุมชน โดยมีพื้นที่ทำการวิจัยคือ บ้านราษฎร์ภักดี ตำบลดงเต่า อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นชุมชนชาวเขากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกต การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และการสนทนากลุ่มย่อย และนำข้อมูลที่ได้รับการศึกษาทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้องเพื่อทำการวิเคราะห์และนำเสนอโดยการบรรยาย

ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังจากมีการสร้างถนนใหม่ซึ่งเปลี่ยนจากถนนลูกรังขนาดเล็กมาเป็นถนนลาดยางขนาดใหญ่ทำให้ลักษณะทางกายภาพทางชุมชนเปลี่ยนแปลงไปหลายอย่าง นับตั้งแต่การขยายขนาดของหมู่บ้าน และพื้นที่ทำการเกษตรอันเป็นผลให้พื้นที่ป่าไม้ของชุมชนและบริเวณรอบ ๆ ชุมชนลดจำนวนลง ถนนสายนี้เป็นเส้นทางคมนาคมที่สำคัญ ทำให้แบบแผนการตลาดของชุมชนจากที่เคยผลิตเพื่อยังชีพเปลี่ยนมาผลิตเพื่อการค้า และรับเอาความเจริญทางด้านวัตถุเข้ามาทำให้ชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ตลอดจนรับเอาวัฒนธรรมจากชุมชนเมือง เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแต่งกาย ภาษา และลักษณะบ้านเรือน จากแบบของชาวม้งมาเป็นแบบคนเมืองมากขึ้น

นอกจากนั้นยังมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแนวนอน มีการตั้งร้านค้า สร้างบ้านใหม่ หน่วยงานราชการ ตลอดจนมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่ทำการเกษตรที่มีอยู่เดิมจากการทำไร่เลื่อนลอยก็เปลี่ยนมาทำไร่หมุนเวียน เพื่อจะสามารถใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของคุณได้มากขึ้น แต่ทั้งนี้พื้นที่ทำการเกษตรของชาวบ้านก็แผ่ขยายออกไปเป็นบริเวณกว้าง โดยการบุกเบิกป่าสงวนทำให้ทรัพยากรป่าไม้ถูกทำลายไปอย่างมาก สมควรจะมีการพิจารณาควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดินตามแนวนอนก่อนที่จะมีการปรับปรุงหรือสร้างทางใหม่ในอนาคต เพื่อเป็นการรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมมิให้ถูกทำลายลงมากเกินไป

Independent Study Title Changes in Land Utilization after Construction of
a New Road

Author Chanchai Sriprasert

M.A. Man and Environment Management

Examining Committee

Lecturer Dr. Somchai Teaukul Chairman

Assoc. Prof. Songkram Chowsilpa Member

Asst. Prof. Ladda Rungvisai Member

ABSTRACT

The purpose of this study focuses on the land utilization of road postconstruction through a village. Physical, cultural and lifestyle changes were also studied. Structural observation and interview were used for data collecting along with focus group discussion. The findings revealed that after the construction of a new road, which is wider and better with asphalt surface, various changes occurred. The village size expanded rapidly due to the increase of houses and shops along both sides of the new road. Some governmental offices were also established. The community production purpose changed from community demand basis to marketing demand one. This road is also an important route of transportation which has brought in more convenient household as well as cultural exchanges and the urban lifestyle. These changes can be seen through costumes, language usage, etc. Even house patterns were gradually changed from the Kmong's style to the modern one.

The farming system has also changed from Shifting Cultivation, as previously done, to circulating crop system in order to best utilize the limited land allowed by the government. However, expansion of agricultural area in the beginning phase of the road construction caused a wide area of deforestation. Therefore, careful consideration should be made in controlling land usage before any new road be constructed in the future, in order to protect and preserve the natural resources and environment.